

‘OP DE BRES VOOR INSECTEN’

Grote vuurvliender

FOTO: HENK DE VRIES

‘OM HET TIJ TE KEREN, IS NODIG DAT WE ALLEMAAL
EEN STEENTJE BIJDRAGEN’

DIEPGANG

Goede waterkwaliteit is van levensbelang. Niet alleen omdat we drinkwater nodig hebben. Maar ook om de biodiversiteit in stand te houden. Zo'n solide basis van veel verschillende planten en dieren is nodig om de mensheid te laten voortbestaan. Het onderzoek naar de immense achteruitgang van vliegende insecten in Duitsland is een harde wake-up call. Om het tij te keren, is nodig dat we allemaal een steentje bijdragen.

WATERKWALITEIT ONDER DRUK Uit recent onderzoek van Natuur & Milieu blijkt dat slechts 1% van het water dat wordt gemeten (grote rivieren en meren) voldoet aan de eisen die de EU aan waterkwaliteit stelt. Om nog maar niet te spreken over de kleine wateren (sloten, beken, grachten). Omdat daarover niet gerapporteerd hoeft te worden, kan vervuiling daar ongeremd plaatsvinden. Het is dan ook droevig gesteld met de kwaliteit van ons oppervlaktewater. Waar je je misschien ergert aan de plasticresten die je af en toe uit je schroef moet peuteren, is het onderliggende probleem van een veel grotere orde.

AANTAL INSECTEN GAAT ACHTERUIT Eén van de oorzaken van de slechte waterkwaliteit is het gebruik van bestrijdingsmiddelen. De waterkwaliteit heeft direct effect op de dieren die in het water leven. Uit verschillende onderzoeken is bekend dat bestrijdingsmiddelen als neonicotinoïden schadelijk zijn voor insecten. Die

DE VLINDERSTICHTING

‘Vroeger zag je veel meer vlinders.’ We kunnen ons nu al haast niet meer voorstellen hoeveel dat er moeten zijn geweest. Want het is waar: vroeger waren er veel meer. Tot nu toe zag iedere generatie Nederlanders minder vlinders dan de generatie ervoor. De Vlinderstichting beschermt vlinders in ons land. Iedereen kan daaraan meehelpen! Van tuin tot natuurgebied, van kleuterklas tot universiteit. Kijk op www.vlinderstichting.nl/help-mee wat jij kan doen. Zo wordt het ‘vlindereffect’ steeds groter.

sterven soms direct door hoge concentraties van het gif. Maar er kunnen ook indirecte effecten optreden, zoals het produceren van minder of helemaal geen nakomelingen.

Guus van Oostwaard, boswachter van Natuurmonumenten in Zuid-Holland, is al jarenlang bezorgd over de afnemende insectenstand. Hij ziet onmiskenbaar een relatie tussen de toenemende watervervuiling en de afname van het aantal insecten: ‘Er zijn duidelijk minder insecten in de Vlietlanden dan vóór de opkomst van de neonicotinoïden. In deze omgeving wordt de waterkwaliteit gemeten door het Hoogheemraadschap van Delfland, dat de laatste jaren een steeds hogere concentratie aan bestrijdingsmiddelen in het water meet. Tegelijkertijd zien we het aantal insecten achteruitgaan. Ook zien we dat het aantal insecten-etende vogels enorm is afgenomen.’ >

**‘DE WATERKWALITEIT HEEFT
DIRECT EFFECT OP DE DIEREN
DIE IN HET WATER LEVEN’**

'DE AFNAME VAN HET AANTAL INSECTEN HEEFT DAAROM EFFECT OP ANDERE DIERSOORTEN'

Southern Old Lady (*Dasyptera selenophora*)

Ook een kruisspin is van insecten afhankelijk

Een gewone oeverlibel

DIEPGANG

SNEEUWBALEFFECT Insecten staan onderaan in de voedselketen en zijn een belangrijke voedselbron voor veel grotere dieren. De afname van het aantal insecten heeft daarom effect op andere diersoorten. Uit recent Europees onderzoek blijkt dan ook dat het aantal insectenetende vogels afneemt. Dat heeft weer invloed op roofvogels en grotere zoogdieren. Uiteindelijk raakt de insectenachteruitgang ons allemaal. We zijn afhankelijk van insecten voor de bestuiving van ons voedsel. En ook voor het voortbestaan van de natuur waarin we onze ontspanning zoeken. Je moet toch niet denken aan een vaartocht zonder bloemen langs de waterkant, zonder kwetterende vogels en zonder vlinders, libellen en bijen! Het is dus in ons aller belang om de waterkwaliteit te verbeteren en de insectenafname een halt toe te roepen.

WAT DOEN SLOEPVAARDERS AL? Sloepvaarders zijn natuurminnaars en scheiden dus hun afval allang en leveren hun oude batterijen en medicijnen verantwoord in. Misschien varen ze al wel elektrisch. Omdat ze weten hoe lastig troep in hun schroef is, komt het niet in ze op iets in het water te gooien. Waarschijnlijk is hun tuin al "vergroend", gebruiken ze geen gif tegen insecten en onkruid, douchen ze korter dan gemiddeld en mijden ze plastics. Bij de waterschapsverkiezingen hebben ze vermoedelijk hun stem gebaseerd op waterkwaliteit.

'VROEGER ZAG JE VEEL MEER VLINDERS'

GERDIEN BOS-GROENENDIJK

Gerdien houdt zich vooral bezig met monitoring van vlinders en libellen. Ze coördineert het Landelijk Meetprogramma Libellen en andere vrijwilligersnetwerken en is betrokken bij de bescherming van Europees beschermde soorten, inventarisatie van de *Honey Highway* en Vluchtelingen voor Vlinders.

KOOPGEDRAG AANPASSEN Meststoffen zijn met bestrijdingsmiddelen belangrijke veroorzakers van de slechte waterkwaliteit. Met onze keuzes in de supermarkt hebben we daarop indirect veel meer invloed dan je denkt. Uit een recent opinieonderzoek van Trouw blijkt dat meer dan 80% van de boeren wel wil overschakelen naar duurzamer landbouw. Maar wat aan die ontwikkeling nou bepaald niet bijdraagt is de voorkeur van consumenten voor de kiloknallers. Als we bereid zijn ons koopgedrag op dit punt aan te passen, krijgt de duurzame landbouw een impuls. Dat zet een vlieg-wiel op gang waar dringend behoefte aan is. Insecten kunnen dan weer de plaats krijgen die ze verdienen. Duurzaam kiezen is op een bewuste en gemakkelijke manier bijdragen aan een kleurrijker landschap. |